

Aan de organisatoren en deelnemers van de oecumenische bijeenkomst “Samengeroepen synodaliteit vieren op 24 november 2024”

Utrecht, 22 november 2024

Broeders en zusters in Christus,

Graag deel ik met u enkele oecumenische ervaringen en inzichten die ik heb opgedaan tijdens de twee zittingen van de Bisschoppensynode “Voor een synodale Kerk: gemeenschap, participatie en missie” waaraan ik in oktober 2023 en oktober 2024 in Rome mocht deelnemen.

Terugblikkend op die zittingen treft het mij dat paus Franciscus van meet af aan de oecumene een belangrijke plaats heeft gegeven in het synodaal proces. Dat werd al duidelijk tijdens de indrukwekkende oecumenische gebedsdienst “Together” op het Sint Pietersplein, voorafgaand aan de eerste zitting van de Bisschoppensynode. Ik vermoed dat een aantal van u net zoals ik het voorrecht heeft gehad om aan deze zeer inspirerende viering deel te nemen.

Paus Franciscus heeft reeds in 2022 verklaard: “De weg van de synodaliteit, die de Katholieke Kerk gaat, is en moet oecumenisch zijn, zoals de oecumenische weg synodaal is”.¹

De Bisschoppensynode verklaart dat oecumene een kwestie van geestelijke vernieuwing is voor allen die daaraan deelnemen. Onderdeel van deze geestelijke vernieuwing is onder meer “berouw en heling van de herinnering aan wonden uit het verleden”². Mij dunkt dat dit proces van geestelijke vernieuwing ook een uitdaging is voor de oecumenische dialoog in ons land; lokaal, regionaal en nationaal.

Aan de Bisschoppensynode namen vertegenwoordigers deel van andere christelijke kerken en gemeenschappen. Tijdens die gesprekken ben ik onder de indruk geraakt van hun sereniteit, wijsheid en enthousiaste inzet voor de oecumenische dialoog. De oecumenische gesprekken met mensen uit landen waar christenen van diverse denominaties ‘as we speak’ hun leven geven voor hun geloof, maakten op mij ook grote indruk. Ik denk dat ook in ons land oecumenische vieringen en gesprekken steeds weer omkranst zullen moeten zijn door het gezamenlijke en aanhoudende gebed voor christenen die wereldwijd worden vervolgd omwille van hun geloof.

¹ Bron: Paus Franciscus, Toespraak tot Zijne Heiligheid Mar Awa III, 19 november 2022.

² Slotdocument, nr. 23

Veelbetekenend is het, dat tijdens de laatste zitting van de Bisschoppensynode een oecumenische wake plaatsvond op de “Piazza dei Protomartiri”, waar volgens de overlevering de heilige apostel Petrus de marteldood stierf.

In navolging van de encycliek “Ut unum sint” (“Opdat zij één zijn”)³ verklaarde kardinaal Koch afgelopen oktober: “De synode is niet alleen een uitwisseling van ideeën of gedachten, maar een uitwisseling van gaven waarin we van elkaar leren (...) Geen kerk is zo rijk dat ze de bijdrage van de anderen niet nodig heeft en geen kerk is zo arm dat ze haar eigen bijdrage niet kan bieden.”⁴ Deze woorden kunnen wij ons ook in Nederland ter harte nemen in de oecumenische dialoog: Waarin zijn wij rijk en waarin zijn wij arm? Wat hebben we elkaar te bieden en wat hebben we van elkaar nodig?

Aan de basis van de oecumenische dialoog ligt de wezenlijke verbondenheid van alle deelnemers door het ontvangen van het doopsel in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Het slotdocument van de Bisschoppensynode benadrukt het belang van de verdieping van het besef van iedere gedoopte aangaande zijn/haar gedoopt-zijn.

Vorming en toerusting in christelijke kerken en gemeenschappen kunnen -ook in ons land- niet zonder de oecumenische dimensie en zullen tot doel moeten hebben om gedoopten in staat te stellen om de doopgenade die zij hebben ontvangen vruchtbaar te maken in hun leven in navolging van onze Heer Jezus Christus.

Moge de oecumenische gebedsbijeenkomst, waarbij u het samen op weg zijn van christelijke kerken en gemeenschappen viert, een bron van vreugde en inspiratie zijn en u nog meer in staat stellen telkens weer te getuigen van “de hoop die in u leeft”⁵.

Met de beste zegenwensen voor u allen,

+ Ted Hoogenboom

Hulpbisschop van Utrecht

³ Ut unum sint, nr. 28

⁴ <https://www.agensir.it/quotidiano/2024/10/10/sinodo-card-koch-domani-la-veglia-ecumenica-con-i-delegati-fraterni-e-i-rappresentanti-a-roma-delle-varie-tradizioni->

⁵ 1 Petrus 3, 15